

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(Наказ від 19.10.2015 р. № 655,
за рішенням Вченої ради університету від 28.09.2015 р., протокол № 9)

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (далі – Положення) створено на підставі законодавства України, Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», українського («Положення про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування у навчальному процесі НаУКМА», «Положення про запобігання плагіату й коректне застосування цитат у навчальному процесі УКУ», «Кодекс честі НТУУ КПІ») і міжнародного досвіду запобігання плагіату.

1.2. Це Положення:

- регулює застосування загальних засад та правил наукової етики, академічної доброчесності в письмових роботах та наукових дослідженнях студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;
- визнає академічну й професійну етику та повагу до авторських прав ключовими засадами організації навчального процесу й науково-дослідної роботи та покликане сприяти впровадженню практики належного цитування шляхом закріплення визначення поняття та форм плагіату, інших видів порушень академічної доброчесності, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів академічного плагіату, а також наслідків його вчинення в межах ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;
- має на меті підвищення якості організації навчального процесу, рівня дисципліни студентів при виконанні навчальних завдань у вигляді письмових робіт, а також забезпечення дотримання студентами ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» вимог щодо оформлення письмових робіт і наукових досліджень та встановлення відповідальності за їхнє порушення.

2. Визначення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності

2.1. Академічним плагіатом вважається – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

2.2. Серед інших видів порушень академічної доброчесності, окрім академічного плагіату, слід згадати такі:

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у роботі.

3. Принципи взаємодії між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та студентами

3.1. Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», *самостійність* виконання всіх навчальних завдань є одним із засадничих підходів до організації навчального процесу. Під час виконання письмових робіт студент повинен підтвердити свій рівень володіння знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, а також дотримуватись законодавства України, Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та інших положень, моральних та етичних норм щодо авторських прав інших осіб.

3.2. У разі підтвердження призначеним експертом чи експертною комісією факту академічного плагіату або інших порушення академічної доброчесності, студентові вноситься догана із занесенням в особову справу. Якщо студент списував під час іспиту чи під час проведення інших форм семестрового контролю або представив індивідуальну роботу (реферат, курсову, кваліфікаційну роботу тощо), яка є академічним плагіатом або містить елементи плагіату, або допустив інші види порушення академічної доброчесності, він повинен повторно скласти іспит або виконати повторно індивідуальне завдання.

3.3. Якщо спроба списування, академічного плагіату або інших видів порушень академічної доброчесності повториться знову, студента відраховують з Університету або

ж позбавляють диплому ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Рішення про ненадання диплому ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» приймає Вчена Рада ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

4. Рекомендації з попередження академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності у навчальному процесі та в науково-педагогічній діяльності

4.1. Профілактика академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності в навчальному процесі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» здійснюється шляхом:

- формування, видання та розповсюдження серед студентів кафедрами ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмовій роботі матеріали;

- запровадження у рамках ознайомчих та/чи професійно-орієнтованих курсів на першому році бакалаврських та магістерських програм модулів з основ наукового письма та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання письмових робіт та особливою увагою до принципів самостійної роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та уникнення академічного плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- інформування викладачів, що вони, як керівники курсових і кваліфікаційних робіт, несуть персональну відповідальність за недопущення студентами академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності;

- повідомлення студентів про це Положення та наслідки вчинення академічного плагіату, інших видів порушень академічної доброчесності, що ним передбачені, під час підписання угоди з ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;

- забезпечення доступу кожному студентові ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» до повної версії цього положення на веб-сторінці ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

4.2. Під час планування навантаження та формулювання письмових завдань для студентів навчально-методичному відділу, деканатам факультетів, дирекціям інститутів, дирекціям коледжів, кафедрам та викладачам ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» рекомендується:

- замінити реферативні письмові роботи альтернативними творчими завданнями, що сприяють самостійному підходу студента до їхнього виконання, зокрема: тезами, есе, рецензіями, оглядами літератури, підготовкою презентацій тощо;

- розглядати можливість заміни однієї об'ємної письмової роботи в межах курсу кількома меншими за обсягом;

- розраховувати обсяг письмових робіт із врахуванням навантаження на студентів за іншими курсами;

– розмежувати завдання за рівнем складності для студентів бакалаврських та магістерських програм;

– вимагати від студентів представлення на кафедрах письмових робіт (зокрема курсових, бакалаврських і магістерських) не менше ніж за 20 днів до їхнього публічного захисту.

5. Порядок розгляду факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності

5.1. Встановлення факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності

5.1.1. Викладач оцінюючи письмову роботу студента і зафіксувавши наявність академічного плагіату або іншого порушення академічної доброчесності, зобов'язаний не зарахувати дану роботу, оцінивши її в «нуль» балів, та письмово поінформувати протягом двох робочих днів про виявлений факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності завідувача випускової кафедри та завідувача кафедри, яка забезпечує викладання даного курсу, а також ставить до відома деканат/дирекцію, а за його посередництвом – Студентський сенат. Курсові та кваліфікаційні роботи, в яких виявлено ознаки академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускаються до захисту.

5.1.2. Студент подає завідувачу кафедри заяву з проханням про перевірку наявності чи відсутності факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності в письмовій формі. Заява має містити коротке письмове пояснення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви додається копія роботи, яка розглядається. Без зазначених документів заява до розгляду не приймається.

5.1.3. Протягом двох робочих днів після отримання заяви завідувач кафедри призначає викладача чи групу викладачів для перевірки матеріалів щодо встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності. Термін перевірки становить не більше п'яти днів з моменту одержання доручення.

5.1.4. На викладача-експерта (групу викладачів) покладається обов'язок зібрати та дослідити необхідні матеріали для проведення перевірки, та у разі необхідності, заслухати пояснення студента, робота якого перевіряється, та викладача, який зафіксував факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.1.5. Викладач представляє завідувачеві кафедри та деканату/дирекції в письмовій формі висновок про результати перевірки щодо наявності чи відсутності достатніх підстав для встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.1.6. За поданням завідувача кафедри деканат/дирекція на підставі висновку експерта ухвалює остаточне рішення про наявність чи відсутність факту академічного плагіату або інших видів порушень академічної доброчесності в роботі та доводить його до відома студента, а також Студентського сенату.

5.2. Завідувач кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, передає декану/директору відповідного факультету/інституту/коледжу подання щодо застосування

заходів впливу до студента, в роботі якого встановлено факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.2. Академічна відповідальність у випадку встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності:

5.2.1. До студента ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у випадку встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності може бути застосовано такі заходи впливу:

- письмові попередження, догана, від декана факультету/директора інституту/директора коледжу;
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

5.2.2. Наявність не менше двох фактів академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності студентом є підставою для його відрахування з університету ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», рішення про яке приймається ректором за відповідним поданням деканату/дирекції, та, за потреби, висновком Комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

6.1. Прикінцеві та перехідні положення

6.1. Це положення в повному обсязі набирає чинності з 1 жовтня 2015 року

6.2. З метою забезпечення ефективності застосування цього положення деканати/дирекції наприкінці навчального року готують стислий висновок щодо практики його реалізації, який може містити рекомендації щодо внесення змін та доповнень. Такий висновок виноситься на розгляд Вченої Ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» для подальшого розгляду та ухвалення відповідного рішення.